

Bisoños Usuarios de GNU/Linux de Mallorca y Alrededores | Bergantells Usuaris de GNU/Linux de Mallorca i Afegitons

Més enllà de les quatre llibertats de RMS (7848 lectures)

Per **Jordi Llull**, [worm](http://dedesvarios.blogspot.com/) (<http://dedesvarios.blogspot.com/>)

Creado el 08/02/2006 12:40 modificado el 08/02/2006 12:40

Reflexió a mode d'assaig sobre la llibertat i la importància d'extendre el model col·laboratiu que s'ha posat a prova amb el programari lliure a altres àmbits.

Què és la llibertat?

La llibertat no és un coneixement ni un cert model polític. Tampoc l'hem d'entendre com uns drets humans o unes lleis. La llibertat és més aviat una creença o sentiment individual.

Qui és lliure?

És lliure qui així ho creu. No té sentit imposar un model únic i estricte de llibertat predeterminat. Fixem-nos en que no té sentit parlar d'un model únic de llibertat, ja que seria contradictori amb la pròpia connotació de llibertat. Resultaria absurd que un individu no pogués ser lliure de triar el seu model de llibertat, havent-ne d'acceptar un de preestablert.

Resumint, la llibertat és **personal** i no **imposable**, ja que pel sol fet d'imposar-la deixa de ser llibertat.

Tipus de llibertat

Podríem pensar que som més lliure si tenim un cotxe o si tenim accés a una biblioteca més gran. No obstant, aquests tipus de llibertat (de moviment i d'informació) no són les que ens interessin. Nosaltres parlem de **llibertat social**, dit així pel seu caràcter exclusivament social.

Evidentment només podem parlar de llibertat social dins un espai en el que tots els demés tipus de llibertat hi són presents. No obstant, si imaginem un individu en mitg de l'amazones ens adonarem que aquest individu està afectat per totes les llibertats excepte per la social.

Dins quina llibertat vivim?

És més lliure un individu en una societat feudalista o en una societat feixista? Alguns, desde el prisma democràtic diràn que en cap de les dues societats som lliures. Canviem la qüestió: és més lliure un individu en una societat democràtica que en una feixista? Evidentment no. No podem dir res sobre aquest individu ja que és a ell, i només a ell, a qui li pertany dir si és lliure o no. Si responguéssim que sí hauríem caigut en l'absurd d'imposar un criteri de llibertat únic.

És complicat, o més aviat impossible, que una societat satisfaci a tots els individus. Per això les societats han anat canviant per impulsos llibertaris. Així, per exemple, es va passar del feudalisme, en que alguns es sentien lliures, al capitalisme, on altre gent es sentia lliure.

Democràcia

La democràcia és el model polític pel qual s'imposa el model de llibertat més proper al model propi de la majoria.

És això realment consistent? En la democràcia tot individu té el mateix valor però alhora es defensa la pluralitat. És coherent pensar que té el mateix valor un kilo de palla que una vaca? I Einstein que Hitler? Evidentment no. No obstant, davant la impossibilitat de valorar els individus de manera exacta i matemàtica s'ha optat per donar-los a tots el mateix valor.

L'única manera de valorar un individu en una democràcia seria democràticament, cosa que només accentuaria l'error i faria que algú com Darwin fos jutgat com a un boig o que Plató morís a mans del seu poble.

Els mecanismes de defensa de la democràcia

Fins ara les transicions entre models polítics i socials s'han basat en la força bruta. El feudalisme caigué perquè el poble fou més fort que els estaments privilegiats. La democràcia es defensa d'aquesta manera de transició otorgant a la gran majoria el que vol i otorgant a individus que podrien tenir un valor molt superior en la societat el mateix valor que els demés. L'única manera que tenen les minories per produir un canvi és l'enginy. Malauradament els que han aprofitat això ho han fet per a benefici propi. Uns pocs han creat l'estat del benestar confonent el concepte de llibertat. La societat del benestar ha alienat als individus relacionant llibertat social amb altres llibertats. Desgraciadament són molts els que es senten més lliures amb un telèfon mòbil o podent viatjar a més velocitat gràcies als avions moderns. Així es com s'ha taponat una petita porta oberta a la millora del model polític i social per alienar els individus i impossibilitar el canvi.

A quina llibertat hem d'arribar?

La societat democràtica ha sabut absorbir els anhels de llibertat social que podrien canviar el model social apaliant-los amb altres llibertats. Desgraciadament de cada vegada és més freqüent que la joventut només busqui el seu propi benestar sense intenció de canviar el món que l'envolta.

Hem de saber diferenciar els tipus de llibertat. Hem d'acceptar gratament els progressos científics que milloren les nostres llibertats de moviment, informació, comunicació, etc. Però no ens hem de quedar aquí, hem d'anar més enllà i lluitar per la llibertat social que ens ha estat alienada. Només quan això passi podrem dir si som o no som realment lliures.

El programari lliure i la importància del model col·laboratiu

El programari lliure ha suposat una revolució introduint i posant a prova un nou model social: el model col·laboratiu. Amb aquest model s'aconsegueix que cada individu aportï a la societat per la part percentual al seu valor. Així els individus que més valen aporten més i viceversa. La societat dona més o menys importància a un individu depenent de la seva aportació. Així, sense necessitat de fer una discriminació matemàtica, s'aconsegueix un aprofitament eficient dels individus sense sobrevalorar-los o infravalorar-los.

Projectes com *Wikipedia* o *Menéame* (a mitj camí entre col·laboració i democràcia) experimenten amb aquest model i el duen més enllà del simple programari. Però podem anar encara més enllà, el model ha funcionat i ha arribat l'hora de intentar estendre-ho i posar-ho a prova en nous àmbits per tal d'intentar estendre alhora les nostres llibertats.

E-mail del autor: worm13 _ARROBA_ gmail.com

Podrás encontrar este artículo e información adicional en: <http://bulma.net/body.phtml?nIdNoticia=2276>